Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri • Educational Sciences: Theory & Practice - 12(1) • Kış/Winter • 443-460
©2012 Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları İletişim Hizmetleri Tic. Ltd. Sti.
www.edam.com.tr/kuyeb

Türkiye'deki Eğitim Araştırmalarında Eğilimler: Bir İçerik Analizi*

Yüksel GÖKTAŞ[a]
Atatürk Üniversitesi

Funda HASANÇEBİ
Atatürk Üniversitesi

Behice VARIŞOĞLU
Atatürk Üniversitesi

Ahmet AKÇAY
Ağrı İ. Çeçen Üniversitesi

Naci BAYRAK
Atatürk Üniversitesi

Mukadder BARAN
Hakkari Üniversitesi

Mustafa SÖZBİLİR
Atatürk Üniversitesi

Öz

Bu araştırma, SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türkiye'deki eğitim dergilerinde 2005-2009 yıllarında yayımlanan eğitim araştırmalarının türleri, yöntemleri, konu alanları, araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve örneklem özellikleri açılarından eğilimlerinin hangi yönde olduğunu tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen 2115 makale Eğitim Bilimleri Yayın Sınıflama Formu (EBYSF) kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma bulgularına ilişkin sayısal değerler yüzde ve frekans tabloları ve grafiklerle sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre makale türü açısından betimsel çalışmaların sıklıkla tercih edildiği; eğitim teknolojileri, fen bilimleri eğitimi, PDR ve matematik eğitiminin en çok yayın yapılan konu alanları olduğu tespit edilmiştir. Çalışmalarda en çok nicel araştırma yöntemleri kullanılırken, veri toplama aracı olarak anket ve ilgi, tutum, yetenek, kişilik testlerinin sıklıkla kullanılan araçlar olduğu; veri analiz yöntemleri arasında da betimsel veri analizinin çok kullanıldığı belirlenmiştir. Örneklem grubu olarak lisans düzeyindeki öğrencilerin ve öğretmenlerin, örneklem büyüklüğü olarak 31-100 ile 101-300 kişi arasında değişen grupların; örnekleme tekniği olarak da kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğinin çok kullanıldığı belirlenmiştir. Aynı zamanda elde edilen sonuçlar veri tabanları (SSCI ve ULAKBİM) açısından da karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalar sonucunda her iki veritabanındaki yayınlar arasında incelenen özellikler açısından önemli farkların görülmediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim araştırmaları, eğitim araştırmalarındaki eğilimler, araştırma eğilimleri, içerik analizi.

Eğitim ve öğretim uygulamalarını şekillendirmede önemli bir rolü bulunan eğitim araştırmalarının sayısında son yıllarda büyük bir artış olduğu gözlenmektedir. Yayımlanan bu çalışmalardan bazıları eğitim reformlarına temel oluştururken, bir kısmı da alanyazını gözden geçirme yoluyla önceki yapılan araştırma sonuçlarının güvenirliğini test etmektedir (Karadağ, 2009). Yapılan bu çalışmalar sonuç itibarıyla eğitim sisteminin kalitesini ve işlevselliğini arttırmaya yöneliktir. Mortimore (2000)'a göre eğitim araştırması, eğitim alanına özgü araştırma süreçlerini kapsayan ve çeşitli yöntemlerle elde edilen verilerin sistematik olarak kaydedilmesi, analiz edilmesi ve yayımlanması sürecidir. Karadağ (2009) yayınlardaki niteliğin sorgulanması, araştırmalarda ortaya konan sonuçların kullanılabilirliği ve çalışmaların kalitelerinin ortaya konması açısından eğitim araştırmaları üzerinde durulmasının büyük bir önem taşıdığını öne sürmüştür.

Günümüzde her konu ile ilgili birbirinden bağımsız çok sayıda çalışma yapılmaktadır. Çalışma sayısının fazlalığı bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Bir konudaki çalışmaların sonuçları birbirini desteklediği gibi birbiri ile çelişkili sonuçlar da or-

* Bu çalışma Doç. Dr. Yüksel Göktaş'ın lisansüstü düzeydeki "Öğretim Teknolojilerinde Araştırma Yöntemleri" ve "Öğretim Teknolojilerinde Akademik Yazım" dersleri kapsamında hazırlanmış ve ilk taslağı, 23-25 Eylül 2010 tarihlerinde düzenlenen IX. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

a Dr. Yüksel GÖKTAŞ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri alanında Doçenttir. Çalışma alanları arasında; Web 2.0, eğitimde teknoloji kullanımı ve entegrasyonu, öğretim tasarımı, problem tabanlı öğrenme ve araştırma yöntemleri yer almaktadır. İletişim: Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, 25240 Erzurum. Elektronik posta: yukselgoktas@atauni.edu.tr & yuksel.goktas@hotmail.com. Tel: +90 442 231 4047 Fax: +90 442 236 0955.

taya çıkarabilmektedir. Herhangi bir konuda araştırma yapanlar o konuyla ilgili araştırmaların hepsine ulaşmakta zorlanmakta veya onlara ulaşmak için çok zaman harcamaktadırlar. Falkingham ve Reeves (1998) içerik analizinin, yayın yığınlarının değerlendirilmesi için kullanılan yeni bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Örneğin, Jenkins (1997) okul psikolojisi alanıyla ilgili 5 farklı dergideki 1964-1995 yılları arasında yayımlanan 4918 makaleyi, yazarlarının özellikleri (cinsiyet, eğitim seviyesi vb.) ve makale içerikleri yönünden inceleyerek araştırmacıların okul psikolojisi alanının geleceği hakkındaki tahminlerine ışık tutabilmeyi amaçlamıştır. Greene (1998) ise iki dilli eğitim ve etkililiği üzerine yapılan çalışmaları incelemiş, iki dilli eğitimde kullanılan 75 yöntemden sadece 11'inin kabul edilebilir sonuçlar verdiği sonucuna varmıştır.

Arık ve Türkmen (2009) Türkiye'de yayımlanmakta olan ve Social Science Citation Index (SSCI)'te taranan dergilerdeki eğitimle ilgili makaleleri nitelik ve niceliklerine göre incelemişler ve araştırma sonucunda söz konusu dergilerde en fazla eğitim teknolojisi alanında makale yayımlandığını ve betimsel araştırmaların ağırlıkta olduğunu ifade etmişlerdir. Yalçın, Bilican, Kezer ve Yalçın (2009) ise araştırmalarında SSCI'da taranan ve Türkiye'de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'ndeki makalelerin yapılarına ilişkin bir içerik analizi yapmışlardır. Çalışma sonunda incelenen makalelerde en çok tarama (% 42,2) türünde araştırmalara yer verildiğini, nicel araştırmaların tüm araştırmalar içinde % 57,8'lik yer tuttuğunu, en çok kullanılan istatistik teknikleri içinde betimsel istatistik, ANOVA, t testi, korelasyon tekniklerinin olduğunu ve son yıllarda derginin yayımlandığı ilk yıllara göre kaynakça sayısında önemli artış bulunduğunu tespit etmişlerdir.

Gülbahar ve Alper (2009) tarafından yapılan bir araştırmada Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET) dergisinde 2003- 2007 yılları arasında yayımlanan eğitim teknolojileri ile ilgili makaleler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede makalelerin araştırma yöntemleri, konuları, veri toplama yöntemleri, kaynakları gibi özelliklerine bakılmış ve araştırma sonunda, eğitim teknolojileri alanında kalitenin arttırılması için araştırmaların teorik bir temele dayandırılması, karma araştırma yöntemlerinin birbirini tamamlaması; yapılan çalışmaların yüksek öğretimle sınırlı kalmaması, yeni ve gelişen konulara ilginin artması, disiplinler arası konuların araştırılması, örneklem seçimi ve veri toplama araçlarının çeşitlendirilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Karadağ (2009) Türkiye'de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik dağılımlarını belirlemek amacıyla, 2003–2007 yılları arasında yapılan 324 doktora tezini incelemiştir. Elde ettiği bulgular neticesinde Türkiye'deki doktora tezi çalışmalarında ele alınan konuların geniş bir yelpaze yerine dar bir tema alanına sıkıştığını, başarı ve tutum temalarının çok sık çalışıldığını, yapılandırmacı öğrenme ve ilk okuma-yazma öğretimi konularının sık çalışılan temalar arasında olduğunu, tezlerde çalışılan bir kısım temaların eğitim bilimleri alanıyla ilişkisinin bulunmadığını ve 211 doktora tezi çalışmasından 73'ünün öğretim yönteminin deneme çalışması olduğunu ileri sürmüştür. Araştırma sonucunda 73 doktora tezinin tamamına yakınında –tüm ilköğretim programlarında yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının temel alınmasına karşın- ders başarılarını karşılaştırmak için tezlerde kullanılan öğretim yöntemleriyle geleneksel yöntemin karşılaştırılmasının eğitim bilimleri alanı için dikkat çekici bir durum olduğunu belirtmiştir. Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmalarının mevcut durumunu analiz etmeyi amaçlayan Yıldız (2004) 1978- 2001 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesinde bu alanda yapılmış 110 lisansüstü tez çalışmasını incelemiş ve yetişkin eğitimi araştırmalarında betimsel istatistiklerin çokça kullanılmakta olduğunu belirtmiştir. Ayrıca kurama dönük ya da neden-sonuç ilişkilerini araştıran araştırmalardan çok, durum saptayıcı araştırmaların yapıldığına dikkat çekmiştir.

Şimşek vd.(2009) Türkiye'de dokuz üniversitede 2000 yılından bu yana eğitim teknolojisi alanında yapılan toplam 259 yüksek lisans tezi üzerinde inceleme yapmışlardır. Çalışma sonunda Türkiye'de eğitim teknolojisi alanındaki çalışmaların genellikle eğitsel teknoloji kullanımı ve bilgisayar destekli öğretim gibi geleneksel birkaç konuda yoğunlaştığını, gerek kullanılan veri toplama araçları, gerek örnekleme yöntemleri, gerekse kullanılan istatistiksel tekniklere bakıldığında yenilikçi araştırmaların çok az olduğunu ileri sürmüşlerdir. Ülkemizdeki eğitim teknolojisi araştırmalarının güncel eğilimlerini belirlemek amacıyla doktora tezlerini topluca değerlendirerek içerik çözümlemelerini yapan Şimşek vd.(2008) son on yıl içinde yapılmış 64 adet doktora tezini incelemişlerdir. Türkiye'de eğitim teknolojisi alanında son dönemde deneysel çalışmaların arttığını, başlangıçta temel düzeyde istatistiksel teknikler kullanılırken günümüzde ileri düzey istatistiksel tekniklerin kullanıldığını; incelenen tezlerin birçoğunda deneysel süreçlerin, veri toplama araçlarının, evren ve örneklem özelliklerinin ayrıntılı olarak verilmediğini ileri sürmüşlerdir.

Erdoğmuş ve Çağıltay (2009) aynı alandaki 248 yüksek lisans ve doktora tezini incelemişlerdir. Bu tezleri kullandıkları yöntem, örneklem oluşturma teknikleri, araştırma çevreleri, kullandıkları veri toplama araçları ve araştırma konuları açısından inceleyip sınıflandırmışlardır. Araştırmanın sonucunda da dünyada ve ülkemizde bu konuyla ilgili yapılan çalışmaların durumunu tespit etmişlerdir. Uzunboylu ve Özçınar (2009) ise 1990– 2008 yılları arasında bilgisayar destekli dil öğrenimi ile ilgili araştırma ve yönelimleri ortaya koymak adına 1309 araştırmayı seçmişler ve elde edilen bulgular çerçevesinde, bilgisayar destekli dil öğrenme ile ilgili araştırmaların 1997 yılından sonra belirgin bir artış gösterdiği, 2005 yılında ise doruk noktasına ulaştığı sonucuna varmışlardır. Bununla birlikte Liao (2007) bilgisayar tabanlı öğretimin ve Şahin (2005) internet tabanlı uzaktan eğitimin geleceğini tahmin edebilmek için bu alanlardaki çalışmaları içerik analizine tabi tutmuşlardır.

Karasu (2009) ise özel eğitimde tek denekli yapılan çalışmaları değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda parametrik istatistik temelinde üretilmiş yöntemlerin daha yetkin sonuçlar sağladığına dair deliller ortaya koymuştur. Fen eğitimindeki eğilimi ve araştırmaları belirlemek için SSCI'da dizinlenen fen eğitimi dergilerinde 1998- 2002 yılları arasındaki yayınları analiz eden Tsai ve Wen (2005) International Journal of Science Education, Science Education ve Journal of Research in Science Teaching dergilerinde 1998-2002 yılları arasında yayımlanan 802 makaleyi yazarların ülkeleri, araştırma türleri ve konularına göre analiz etmişlerdir. Yapılan araştırma sonucunda bu üç dergide yayımlanan yayınların çoğunun dili İngilizce olan ülkelerdeki (US, UK, Avustralya ve Kanada) yazarlar tarafından yazıldığı, çoğunlukla deneysel çalışmaların yapıldığı, durum çalışmaları ve literatür taramalarının ise nadiren yapıldığı, araştırma konularında ise öğrenci öğrenmeleri ve sosyal-kültür-cinsiyet konularının ön planda olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmanın devamı niteliğinde bir çalışmayı ise Lee, Wu ve Tsai (2009) yürütmüşler ve çalışmada 2003- 2007 yılları arasındaki 869 makaleyi incelemişlerdir. Lee ve arkadaşları, inceledikleri makaleleri tanımlamışlar, bununla birlikte Tsai ve Wen (2005) tarafından yürütülen araştırma ile karşılaştırma yapmışlar ve İngilizce konuşulan ülkelerin dışındaki yazarların yayınlarının sayısında artışın ve öğrenme ile ilgili çalışmalara ilginin arttığını belirtmişlerdir.

Benzer çalışmayı Türkiye'de yapan Sozbilir ve Kutu (2008) fen eğitiminde yayımlanmış makalelerde kullanılan veri analiz yöntemlerinin, araştırma yöntemlerinin ve araştırılan konu alanlarının durumlarını ve yönelimlerini belirlemek amacıyla 28 eğitim araştırmaları dergisinden uygun örneklem yöntemi ile seçilen 413 makaleyi incelemişlerdir. Araştırma sonunda fen eğitiminin Türkiye'de yeni bir araştırma alanı olduğunu, araştırmalarda nicel araştırma yöntemin çok kullanıldığını, en yaygın analizlerin t testi, ANOVA, ANCOVA ile birlikte frekans, ortalama, yüzde, standart sapma ve grafiklerden oluştuğunu; en yaygın çalışmaların fen konularını öğretme, bilime karşı tutumları ve kavram yanılgılarını belirleme olduğunu ve en çok kullanılan veri toplama araçlarının başarı testleri ve anketler olduğunu belirlemişlerdir. Bu konuda daha geniş bir araştırma ve inceleme yapan Sozbilir, Kutu ve Yaşar (Baskıda) Türkiye'de fen eğitimcileri tarafından sıkça araştırılan fen eğitimi araştırma konuları, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, örneklem ve veri analiz yöntemlerinin neler olduğunu araştırmak için 60 farklı (30 ulusal ve 30 uluslararası) fen eğitimi dergisinde Türk yazarlar tarafından yayımlanan 1249 makaleyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda yayınların çoğunun fen ve teknoloji eğitimi alanında yapıldığını ve bunu kimya eğitiminin takip ettiğini; araştırmaların çoğunun öğretme, öğrenme ve öğrenci davranışlarında odaklandığını, nicel araştırmaların yoğunlukta olduğunu, veri toplama aracı olarak daha çok başarı testlerinin kullanıldığını ve bunu anketlerin izlediğini, en çok üniversite öğrencilerinin örneklem grubu olarak çalışmalarda yer aldığını ve çoğunlukla betimsel analiz yöntemlerinin istatistik olarak kullanıldığını ileri sürmüşlerdir.

Çalık, Ünal, Coştu ve Karataş (2008) Türkiye'de fen eğitimindeki eğilimi belirlemek amacıyla 444 doktora ve yüksek lisans tezini yıl, araştırma konusu, araştırma yöntemi ve örnekleme göre incelemişlerdir. Çalışma sonunda çoğunlukla deneysel yöntemin kullanıldığını, örneklem olarak ilköğretim öğrencilerinin seçildiğini tespit etmişler ve Türkiye'deki fen eğitiminin uluslararası boyutta çok yeni olduğunu vurgulamışlardır.

İncekara (2009) uluslararası alanda yapılan coğrafya eğitimi çalışmaları temelinde Türkiye'de yapılan coğrafya eğitimi çalışmalarının mevcut durum ve eğilimlerini belirlemek amacıyla Marmara Coğrafya Dergisi'nde 1996-2008 yılları arasında yayımlanan 56 yayını ve Doğu Coğrafya Dergisi'nde 1995-2008 yılları arasında yayımlanan 24 yayını incelemiştir. Yayınları, uluslararası coğrafya çalışmalarında belirlenen 10 başlık altında inceleyen İncekara (2009) coğrafya eğitimi çalışmalarının çoğunun coğrafya eğitim ve öğretiminde teori, öğre-

tim yöntemleri ve araştırmalar başlığı altında toplandığını ve coğrafya eğitim ve öğretiminde CBS, öğrencilerin coğrafi yeteneklerinin geliştirilmesi, yeni teknolojilerin kullanılması, sürdürülebilir kalkınma ve çevre eğitimi gibi konuların ise coğrafya eğitiminde geleceğe yönelik olarak üzerinde durulması gereken konular olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Benzer çalışmayı Ulutaş ve Ubuz (2008) 2000–2006 yılları arasında Eğitim Araştırmaları Dergisi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, İlköğretim Online E-Dergi ve TED Eğitim ve Bilim Dergisi'nde yayımlanan toplam 129 matematik eğitimi yayınında kullanılan dil, araştırma çeşidi, örneklem, araştırma başlıkları, matematik konu başlıkları ve araştırma yöntemlerine göre yapmışlardır. Kayhan ve Koca (2004) yaptıkları çalışmada, 2000- 2002 yılları arasında bazı veri tabanlarında dizinlenen matematik eğitimi konulu araştırmaları, hem içerik hem de seviye açısından kodlamışlar ve betimsel analiz yapmışlardır. Yapılan çalışmanın sonucunda araştırmacıların, en çok "bilişsel boyut" ve "öğretim yöntemleri" üzerinde odaklandığını bulmuşlardır.

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, alanyazındaki araştırmaların pek çoğu belli bir alan eğitimi üzerinde yoğunlaşmıştır. Belli bir alan eğitimiyle ilgili farklı ölçütlere göre yapılan değerlendirmeler genel anlamda eğitim alanında yapılan çalışmaların sonuçlarının dağınık durmasına neden olmaktadır. Bu durum, eğitim araştırmalarına bütüncül bir bakış açısının gerekliliğini; fen eğitimi, matematik eğitimi gibi eğitimin alt disiplinlerindeki sonuçların karşılaştırılmasını ve ilişkilerinin saptanmasını beraberinde getirmektedir. Eğitimin alt disiplinlerindeki çalışmaların da bir bütünlük içinde birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak birçok alanda yapılan çalışmaların araştırma konuları, çalışmaların nitelik ve nicelikleri, yöntemleri ve kullanılan teknikleri açısından içerik analizi yöntemiyle değerlendirildiği görülmüştür. Böylece belli bir alandaki eğilim tespit edilmeye çalışılmıştır. Fakat Türkiye'de eğitim araştırmalarındaki eğilimi belirlemek için yapılan çalışmalardan daha kapsamlı ve bütüncül bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu bağlamda eğitim alanında yayımlanan dergilerin büyük bir kısmının incelenmesi, bu alandaki eğilimi belirlemek adına daha etkili bir sonuç sağlayacaktır. Belirli bir alanda yapılmış araştırma sonuçlarının istatistiksel yöntemlerle birleştirilerek araştırma bulgularının özetlenmesi yoluyla, küçük örneklemler üzerinde yapılan araştırmaları daha geniş örneklem gruplarına yayabilir ve daha geçerli ve güvenilir genellemelere gidilebilir (Sağlam ve Yüksel, 2007). Türkiye'de SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerindeki makalelerin eğilimlerini içerik analizi yöntemi ile incelemek alanyazında önemli bir boşluğu dolduracaktır. Bu sebeple bu çalışmada Türkiye'de SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerinde, 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerin türleri ve yöntemleri, konu alanları, makalelerde kullanılan veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve örneklem açısından eğilimlerinin hangi yönde olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda cevabı aranacak araştırma soruları şunlardır:

1) SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türk eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerin türleri ve yöntemlerindeki genel eğilimler nasıldır? Bu eğilimler veritabanlarına göre nasıl değişmektedir?
2) SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türk eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerde hangi konu alanları daha çok araştırılmıştır?
3) SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türk eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerde yaygın olarak kullanılan veri toplama araçları hangileridir? Bu araçlar veritabanlarına göre nasıl değişmektedir?
4) SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türk eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerde yaygın olarak kullanılan veri analiz yöntemleri hangileridir? Bu yöntemler veritabanlarına göre nasıl değişmektedir?
5) SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türk eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerde kullanılan örneklem türleri, örneklem düzeyi ve örneklem sayısı hangileridir? Bunlar veritabanlarına göre nasıl değişmektedir?
6) SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türk eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerde kullanılan araştırma sorusu/ hipotez sayısı nasıldır? Bu sayılar veritabanlarına göre nasıl değişmektedir?

Yöntem

Bu araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan içerik analizi, yazılı metinlerin bazı özelliklerini sayısal olarak belirten bir analiz yöntemi olup ma-

teryalin nitel analizi ve istatistiksel sonuçları arasında köprü görevi görmektedir (Bauer, 2003). Bu çalışma, eğitim alanında yayımlanan makalelere yönelik bir içerik analizi örneği olması, Türkiye'de SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerinde yayımlanan makalelerin niteliğine yönelik yeterli içerik analizi çalışması bulunmaması ve çalışmadan elde edilen bulguların bu alandaki makalelerin niteliği konusunda eğitim araştırmacılarına bilimsel bilgi sağlaması bakımından önemlidir.

Evren/Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Türkiye'de SSCI (n=5) ve ULAKBİM (n=14) veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan bütün makaleler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen 2115 makale oluşturmaktadır. Çalışmanın amacına uygun yayınlara ulaşabilmek, farklı alanlardaki yayınları çalışma dışında tutabilmek için amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmada SSCI'da taranan dergilerden TOJET dışındaki tüm dergiler ULAKBİM veri tabanında da dizinlenmektedir. Ancak çalışmada veri tabanlarına göre karşılaştırma yapmak ve yeni araştırmalara kolaylık sağlamak amacıyla veri tabanlarında ayrım yapılmıştır. Dergilere internet ortamı (online dergiler), kütüphane ve şahsi kaynaklardan erişilmiş fakat dergilerin bazı sayılarına ulaşılamamıştır. Çalışma kapsamında ulaşılabilen ve taranan dergiler ile birlikte dergilerdeki makale sayıları Ek 1'de sunulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak "Eğitim Bilimleri Yayın Sınıflama Formu" (EBYSF) kullanılmıştır. EBYSF, Sozbilir, Kutu ve Yasar (baskıda)'ın çalışmasında kullanılan formun araştırmacılar tarafından çalışmanın amacına uygun olarak yeniden düzenlenmesiyle oluşturulmuştur.

EBYSF, sekiz bölümden oluşmaktadır. Bunlar; makalenin künyesi, makalenin türü, makalenin alanı, makalenin yöntemi (nicel, nitel, karma ve alanyazın derleme), veri toplama aracı, örneklem (örneklem düzeyi, örneklem sayısı ve örneklem seçim şekli), veri analiz yöntemi (nicel veri analizi ve nitel veri analizi) ve makale ile ilgili eklenmek istenen düşüncelerin yazıldığı bölümlerdir.

Formun geçerliliği için eğitim bilimleri ve dil bilimleri alanlarında uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda form üzerindeki her bölümün ölçülmek istenen amaca uygun olup olmadığı ile ilgili öneriler dikkate alınarak eksikler tamamlanmış ve formun doldurulmasında araştırmacılara yol gösterici olması amacıyla bir rehber yönerge hazırlanmıştır. Araştırmacılar tarafından rastgele seçilen makaleler üzerinde formun pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulamada verilerin doğru ve tutarlı kodlanıp kodlanmadığı araştırmacılar tarafından kontrol edilmiştir. Her araştırmacının yaptığı kodlama başka bir araştırmacı tarafından da incelenmiş, kodlama sırasında yapılabilecek muhtemel hataları önlemek amacıyla tartışılarak fikir birliğine varılmaya çalışılmıştır. Pilot uygulamanın ardından her bir araştırmacı tarafından farklı dergilerdeki makaleler incelenip form üzerindeki ilgili alanlara kodlanmıştır. İlk kodlamanın ardından dönüşümlü olarak makalelerle ilgili veriler araştırmacılar tarafından kontrol edilmiştir. Bu aşamada eksik bulunan ya da şüpheye düşülen kodlamalarla ilgili tüm araştırmacılar yeniden tartışarak fikir birliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Araştırma Süreci ve Araştırmacıların Rolleri

Araştırmada iki öğretim üyesi ve beş doktora öğrencisi birlikte çalışmıştır. Çalışma boyunca araştırmacıların; araştırmayı oluşturan sürecin doğru ve güvenilir bir şekilde ilerlemesini sağlama, araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlama, veri toplama aracı geliştirme, verileri toplama, analiz etme ve değerlendirme gibi görevleri vardır. Bu çalışmada yer alan araştırmacılar, sırası ile şu adımları gerçekleştirmişlerdir:

a) veri toplama aracının eğitim bilimleri alanına göre yeniden düzenlenmesi
b) çalışma kapsamına girecek dergilerin tespit edilmesi
c) çalışma kapsamındaki dergilerde yer alan eğitim içerikli makalelerin tespit edilip onlara ulaşılması
d) eğitim içerikli makalelerin forma göre incelenmesi
e) incelenen makalelerin tekrar kontrol edilmesi
f) verilerin analizi ve bulguların yazılması.

Verilerin Analizi

Çalışma sonunda elde edilen veriler SPSS 16.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz türlerinden frekans, yüzde ve grafikle gösterim kullanılmıştır. Analiz sonu-

cunda elde edilen bulgular araştırma soruları temel alınarak aşağıda sunulmuştur.

Bulgular

Makalelerin Türleri ve Yöntemleri

Türkiye'de SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerinde 2005- 2009 yılları arasında yayımlanan makalelerin türleri incelendiğinde betimsel çalışmaların diğer makale türlerine oranla daha fazla tercih edildiği (%58.1) bunu deneysel çalışmalar (%12.6) ve değerlendirme çalışmalarının (%10.8) izlediği görülmektedir. Makalelerin türleri veri tabanlarına göre incelendiğinde ise her iki veritabanında da (SSCI ve ULAKBİM) en fazla kullanılan tür betimsel çalışmalar (% 60), en az tercih edilen ise eylem araştırmalarıdır (% 0.5). Veri tabanlarına göre makale türlerinin dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Makale türlerinin yıllara göre dağılımına bakıldığında son beş yılda en çok betimsel çalışmaların tercih edildiği; deneysel, değerlendirme ve alanyazın çalışmalarının da bunu izlediği görülmektedir. Şekil 1'de görüldüğü gibi, 2005- 2006 yılları arasında betimsel çalışmaların sayısında hızlı bir artış olurken 2006- 2007 yılları arasında da düşüş yaşanmıştır.

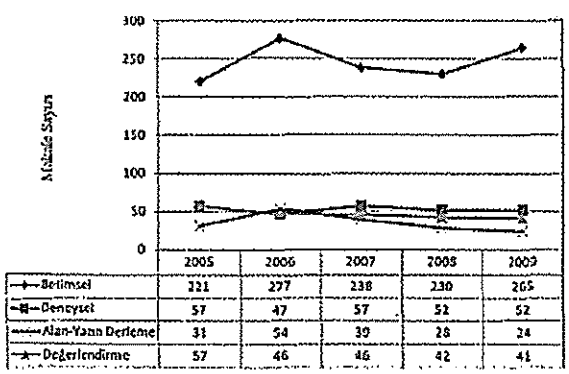

Şekil 1.

Eğitim Araştırmalarındaki Makale Türlerinin Yıllara Göre Değişimi

Araştırmalardan elde edilen bulgular dikkate alındığında ülkemizde eğitim araştırmalarındaki çalışmaların büyük bir oranının nicel araştırmalardan (% 69.9) oluştuğu ve bunu nitel araştırmaların (% 26.7) takip ettiği tespit edilmiştir. Kullanılan araştırma yöntemleriyle ilgili ayrıntılı sonuçlar Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2.
Sıklıkla Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Araştırma Yöntemleri	f	%
Nicel	1478	69.9
Nitel	565	26.7
Karma	72	3.4
Toplam	2115	100

Araştırma yöntemlerini desenlerine göre incelediğimizde ise Tablo 3'te görüldüğü gibi çoğunlukla deneysel olmayan çalışmaların (%56.8) tercih edildiği, bunu etkileşimsiz çalışmaların (%13.4) takip ettiği görülmektedir. En az kullanılan desen ise % 3.4'lük oranıyla karma desenli çalışmalardır. Nicel araştırmalardan deneysel olmayan desenler her iki veri tabanında da fazla kullanılmıştır. Özellikle de tarama (SSCI'de % 26.5, ULAKBİM'de % 25.7) ve betimsel desenler (SSCI'de % 24.7, ULAKBİM'de % 23.6) çok kullanılmıştır. Nitel araştırmalar içinde örnek olay (SSCI'de % 5.3, ULAKBİM'de % 8.1) ve alanyazın (SSCI'de % 13.0, ULAKBİM'de % 6.9) en çok kullanılanlardır. Karma yöntem içinde de çeşitleme (SSCI'de % 1.9, ULAKBİM'de % 2.2) çok kullanılmıştır. Veri tabanlarına göre araştırma yöntemleri ve desenlerinin dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Konu Alanları

Analiz edilen makaleler konu alanı bazında incelendiğinde araştırmaların çoğunlukla eğitim teknolojileri (% 9.1), PDR (% 8.4), fen bilimleri eğitimi (% 7.1), ve matematik eğitiminde (% 6.4), en az çalışmaların ise felsefe eğitimi (% 0.2), din eğitimi (% 0.3) ve sağlık eğitimi (% 0.5) konu alanlarında yazıldığı görülmektedir. Makalelerin konu alanına göre ayrıntılı dağılımı Şekil 2'de sunulmuştur.

Tablo 1.
Veri Tabanlarına Göre Makale Türü Dağılımı

Makale türü	Betimsel çalış.	Deneysel çalış.	Değerl. çalış.	Alanyazın derl.	Yöntem çalış.	Kuramsal çalış.	Mesl. Çalış.	Eylem araşt.	Diğer	Toplam
SSCI	705	136	125	122	40	22	6	6	13	1175
	60.0	11.6	10.6	10.4	3.4	1.9	0.5	0.5	1.1	100
ULAKBİM	524	130	104	53	22	16	15	11	61	936
	56.0	13.9	11.1	5.7	2.4	1.7	1.6	1.2	6.5	100
Toplam	1229	266	229	175	62	38	21	17	74	2111
	58.1	12.6	10.8	8.3	2.9	1.8	1.0	0.8	3.7	100

Tablo 3.
Veri Tabanlarına Göre Araştırma Yöntemleri ve Desenleri Dağılımı

Araştırma Yöntemleri		Araştırma Desenleri	SSCI		ULAKBİM		Toplam	
			f	%	f	%	f	%
Nicel	Deneysel olmayan	Tarama	312	26.5	241	25.7	1201	56.8
		Betimsel	291	24.7	221	23.6		
		Karşılaştırmalı	47	4.0	40	4.3		
		Korelasyonel	22	1.9	23	2.5		
		İkincil Veri	1	0.1	1	0.1		
		Ex-Post Facto	2	0.2	0	0		
	Deneysel	Yarı deneysel	111	9.4	94	10.0	277	13.1
		Tam deneysel	20	1.7	22	2.3		
		Zayıf deneysel	7	0.6	14	1.5		
		Tek denekli	4	0.3	5	0.5		
Nitel	Etkileşimsiz	Alanyazın	153	13.0	65	6.9	284	13.4
		Kavram Analizi	19	1.6	20	2.1		
		Meta Analiz	4	0.3	14	1.5		
		Tarihsel Analiz	8	0.7	1	0.1		
	Etkileşimli	Örnek Olay	62	5.3	76	8.1	281	13.3
		Olgu Bilim	10	0.8	27	2.9		
		Kültür Analizi	5	0.4	14	1.5		
		Eleştirel Çalışmalar	50	4.2	11	1.2		
		Kuram Oluşturma	19	1.6	7	0.7		
Karma		Çeşitleme	22	1.9	21	2.2	72	3.4
		Açıklayıcı	7	0.6	14	1.5		
		Keşfedici	1	0.1	7	0.7		
Toplam			1177	100	938	100	2115	100

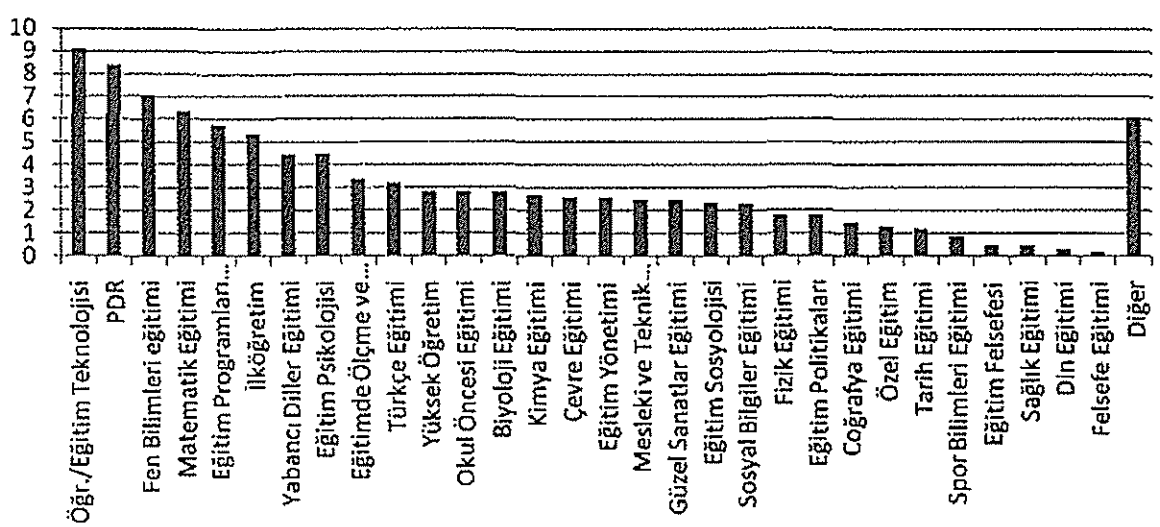

Şekil 2.
Eğitim Araştırmalarındaki Makalelerin Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Veri Toplama Araçları

Makalelerde kullanılan veri toplama araçları incelenirken birden fazla veri toplama aracı kullanılan makalelerde her veri toplama aracı dikkate alınarak kodlama yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda makalelerde veri toplama aracı olarak en çok anket (% 26.1) ve ilgi, tutum, kişilik yetenek vb. testlerin (% 22.3) kullanıldığı; bunları doküman (% 14.6), başarı testi (% 13.0) ve görüşmenin (% 10.4) izlediği tespit edilmiştir. En az kullanılan veri toplama aracı ise gözlem (% 3.7)'dir. Her iki veri tabanında da anketlerin (SSCI'da %24.2, ULAKBİM'de % 28.1) makalelerde en çok kullanılan veri toplama aracı olduğu görülmüştür. İlgi, tutum, kişilik, yetenek vb. testler (SSCI'da % 23.6, ULAKBİM'de % 20.9) de

Tablo 4.
Veri Tabanlarına Göre Veri Toplama Araçlarının Dağılımı

		Anket	İlg. tut. kiş. yet. vb. test	Doküman	Başarı testi	Görüşme	Alternatif araçlar	Gözlem	Diğer	Toplam
SSCI	f	329	321	250	176	128	34	47	76	1361
	%	24.2	23.6	18.4	12.9	9.4	2.5	3.5	5.6	100
ULAKBİM	f	362	269	136	167	146	71	50	85	1286
	%	28.1	20.9	10.6	13.0	11.4	5.5	3.9	6.6	100
Toplam	f	691	590	386	343	274	105	97	161	1794
	%	26.1	22.3	14.6	13.0	10.4	4.0	3.7	6.1	100

anketten sonra en çok kullanılan veri toplama aracıdır. Veri tabanlarına göre veri toplama araçlarının dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Veri Analiz Yöntemleri

İncelenen makalelerdeki veri analiz yöntemlerine bakıldığında analiz yöntemi sayısı olarak çoğunlukla tek veri analiz yöntemi (% 49.1) kullanıldığı görülmüştür. Bunu takiben iki farklı veri analiz yöntemi (% 38.1) kullanılan çalışmalar da ikinci sırada gelmektedir. Veriler Tablo 5'te sunulmaktadır.

Tablo 5.
Sıklıkla Kullanılan Veri Analiz Yöntemi Sayısı

Analiz yöntemleri	f	%
Tek veri analiz yöntemi	880	49.1
İki farklı veri analiz yöntemi	683	38.1
Üç ve dahafazla veri analiz yöntemi	46	2.56

Makalelerde kullanılan veri analiz yöntem ve tekniklerine bakıldığında her iki veri tabanında da en çok kullanılan nicel veri analizi yöntemlerinden betimsel veri analiz teknikleri olan frekans/ yüzde/ çizelge (SSCI'da % 23.2, ULAKBİM'de % 19.4) ve ortalama/ standart sapmadır (SSCI'da % 15.6, ULAKBİM'de % 17.0). Kestirimsel veri analizi tekniklerinden t testi (SSCI'da % 18.9, ULAKBİM'de % 14.4) ve ANOVA/ ANCOVA (SSCI'da % 12.5, ULAKBİM'de % 9.8) da yine en çok kullanılan veri analizi tekniklerinden biridir. Nitel veri analizi olarak ise en çok betimsel analiz kullanılmıştır (SSCI'da % 5.5, ULAKBİM'de % 8.4). Veri tabanlarına göre veri analizi yöntemlerinin dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Örneklem

Örneklem düzeyi incelenirken birden fazla örneklem düzeyi bulunan makalelerde veriler toplanırken kodlama işlemi her örneklem düzeyi için yeniden yapılmıştır. Örnek olarak bir yayında hem öğretmenler hem de veliler örneklem olarak seçilmişse; her iki grup için ayrı kodlama yapılmıştır. Bu durumda, incelenen toplam makale sayısı değil incelenen özelliğe uygun toplanan verilerin sayısı dikkate alınarak analiz edilmiştir.

Tablo 6.
Veri Tabanlarına Göre Veri Analizi Yöntemleri Dağılımı

Veri analizi yöntem ve teknikleri			SSCI		ULAKBİM	
			f	%	f	%
Nicel	Betimsel	Frekans/Yüzde/Çizelge	451	23.2	352	19.4
		Ortalama/Standart sapma	303	15.6	309	17.0
		Grafikle gösterim	23	1.2	33	1.8
		Diğer	5	0.3	2	0.1
	Kestirimsel	T testi	367	18.9	262	14.4
		ANOVA/ANCOVA	243	12.5	178	9.8
		Korelasyon	87	4.5	143	7.9
		Faktör Analizi	57	2.9	101	5.6
		Non-parametrik testler	127	6.5	96	5.3
		Regresyon	26	1.3	40	2.2
		MANOVA/MANCOVA	21	1.1	34	1.9
		Diğer	45	2.3	5	0.3
Nitel	Nitel	Betimsel analiz	107	5.5	152	8.4
		İçerik analizi	82	4.2	107	5.9
Toplam			1944	100	1814	100

İncelenen makalelerde örneklem grubu olarak daha çok eğitim fakültesi öğrencilerinin (% 26.1) ve öğretmenlerin (% 17.7) seçildiği görülmektedir. Buna karşın lisansüstü (% 1.6) ve okul öncesi (% 1.9) gruplarının az tercih edildiği belirlenmiştir. Tablo 7'de görüldüğü gibi makaleler veri tabanlarına göre incelendiğinde de sonuçlar birbirine oldukça yakındır.

İncelenen çalışmalarda daha çok 101- 300 (% 22.8) ile 31- 100 (% 22.2) kişi arasında değişen örneklem büyüklükleri tercih edilmiştir. 1- 10 (% 3.7) ve 1000'den fazla (% 4.6) kişi arasında değişen örneklem büyüklükleri ise daha az seçilmiştir. Makaleler veri tabanlarına göre incelendiğinde SSCI veri tabanında hiç örneklem kullanılmayan yayınların oranının (% 25.0) yüksek olduğu görülmektedir. Bunu 31- 100 kişi arasında değişen gruplar (% 22.7) izlemektedir. ULAKBİM'de ise en fazla kullanılan örneklem sayısı oranı 101-300 kişi arasında değişen gruba (% 23.6) aittir. Veri tabanlarına göre örneklem sayısı dağılımı Tablo 8'de detaylı olarak verilmiştir.

Bununla birlikte makalelerde örneklem tekniği olarak kolay ulaşılabilir örnekleme (% 35.7) tekniği kullanılmıştır. Evrenin tamamı (% 6.4) ve diğer (% 3.1) örneklem teknikleri ise az tercih edilmiştir. Makaleler veri tabanlarına göre incelendiğinde SSCI veri tabanında amaca uygun örneklem tekniğinin kullanıldığı yayınların oranının (% 38.9) en fazla olduğu görülmektedir. Bunu rastgele örneklem tekniği (% 26.9) izlemektedir. ULAKBİM'de ise en fazla kullanılan örneklem tekniği oranı kolay ulaşılabilir örneklem tekniğine (% 47.1) aittir. Veri tabanlarına göre örneklem tekniğinin dağılımı Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 7.
Veri Tabanlarına Göre Örneklem Düzeyi Dağılımı

		Lisans (Eğtm)	Öğretmen	İlköğ. (6-8)	Orta öğrtm	İlköğ. (1-5)	Lisans (Diğ.)	Diğ.	Yöneticiler	Öğr. üyeleri	Veli	Okul öncesi	Lis. üstü
SSCI	f	283	197	125	120	76	71	28	39	21	34	15	13
	%	27.7	19.3	12.2	11.7	7.4	6.9	2.7	3.8	2.1	3.3	1.5	1.3
ULAKBM	f	247	161	122	109	88	86	64	34	34	18	23	19
	%	24.6	16.0	12.1	10.8	8.8	8.6	6.4	3.4	3.4	1.8	2.3	1.9
Toplam	f	530	358	247	229	164	157	92	73	55	52	38	32
	%	26.1	17.7	12.2	11.3	8.1	7.7	4.5	3.6	2.7	2.6	1.9	1.6

Tablo 8.
Veri Tabanlarına Göre Örneklem Sayısı Dağılımı

		101-300 Kişi	31-100 Kişi	301-1000 Kişi	11-30 Kişi	1000'den fazla Kişi	1-10 Kişi	Örnekl. Olmayan	Toplam
SSCI	f	262	267	218	59	37	40	294	1177
	%	22.3	22.7	18.5	5.0	3.1	3.4	25.0	100
ULAKBİM	f	221	202	187	72	61	38	157	938
	%	23.6	21.5	19.9	7.7	6.5	4.1	16.7	100
Toplam	f	483	469	405	131	98	78	451	2315
	%	22.8	22.2	19.1	6.2	4.6	3.7	21.3	100

Tablo 9.
Veri Tabanlarına Göre Örneklem Tekniği Dağılımı

		Kolay ulaşılabilir	Amaca uygun	Rastgele	Evrenin tamamı	Diğer
SSCI	f	229	345	239	53	21
	%	25.8	38.9	26.9	6.0	2.4
ULAKBİM	f	361	196	127	53	30
	%	47.1	25.6	16.6	6.9	3.9
Toplam	f	590	541	366	106	51
	%	35.7	32.7	22.1	6.4	3.1

Araştırma Sorusu/ Hipotez Sayısı

İncelenen makalelerin tümünde 1 tane (% 53.8) araştırma sorusu/ hipotez sayısını içeren makalelerin oranı diğerlerinden yüksektir. Ayrıca SSCI veri tabanında 1 tane araştırma sorusu/ hipotez sayısı % 46.5'lik bir orana sahipken ULAKBİM veri tabanında %61.4'lük bir oranla yer almaktadır. Her iki veri tabanında da hiç araştırma sorusu/ hipotez sayısı barındırmayan yayınlar (% 0.1) ile 14 tane araştırma sorusu/ hipotez sayısına sahip yayınların (%0.1) oranı eşittir. Veri tabanlarına göre araştırma sorusu/ hipotez sayısı dağılımı Tablo 10'da verilmiştir.

Tartışma

Yapılan araştırma bir içerik analizi olup Türkiye'de eğitim araştırmalarındaki güncel eğilimi belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma SSCI kapsamındaki Türkiye kökenli dergiler (n=5) ve ULAKBİM kapsamında SSCI dışındaki eğitim fakülteleri dergileri (n=14) olmak üzere toplam 19 dergide yayımlanan eğitim içerikli makalelerle sınırlandırılmıştır. Araştırmada kullanılan makalelerin türleri veri tabanlarına göre incelendiğinde, her iki veritabanında da en fazla kullanılan türün betimsel çalışmalar en az tercih edilenlerin ise eylem araştırmaları olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguya göre her iki veri tabanında da durum tespitine yönelik olan çalışmalara ağırlık verildiği görülmektedir. Bu sonuç, ülkemizde yapılan çalışmalarda daha çok bir durumu ortaya koyan çalışmalara yer verildiğini göstermektedir.

Araştırma yöntemleri ve desenleri veri tabanlarına göre incelendiğinde nicel araştırmaların oranının yoğunlukta olduğu görülmektedir. Nitel araştırmaların nicel araştırmalara göre daha az tercih edilmesinde nitel çalışmaların daha derinlemesine çalışma zorunluluğunun olması ve doğal ortamda çalışılması gibi sebepler gösterilebilir. Şimşek vd.(2008) ile Arık ve Türkmen (2009)'in çalışmalarında da en fazla kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırmalar olduğu tespit edilmiştir. Nicel araştırmalardan deneysel olmayan desenler her iki veri tabanında da fazla kullanılmıştır. Çalışmalarda özellikle tarama ve betimsel yöntem çok kullanılmıştır. Nitel araştırmalar içinde örnek olay ve alanyazın en çok kullanılan yöntemlerdir. Karma yöntemler içinde ise çeşitleme çok kullanılmıştır. Bu bulgulara göre her iki veri tabanında ülkemizde yapılan çalışmaların nicel karakterli olmasında nicel yayınların nitel yayınlara göre daha kolay ve ulaşılabilir sonuçlar sağlaması, doğrudan sayısal verileri kullanmaya imkân tanıması gibi nedenler sayılabilir. Deneysel çalışmaların çoğunlukla deney ve kontrol gruplarıyla yapılması, araştırmacı için daha uzun süren bir süreci kapsaması, veri toplama ve analiz etme işlemlerinin deneysel olmayan çalışmalara göre daha karmaşık ve zahmetli olması da deneysel çalışmaların az olmasında etkili olabilir.

İncelenen çalışmalar konu alanları açısından ele alındığında araştırmaların çoğunlukla eğitim teknolojileri, fen bilimleri eğitimi, PDR ve matematik eğitiminde yapıldığı görülmektedir. Çalışmaların en az yapıldığı konu alanları ise felsefe eğitimi, din eğitimi ve sağlık eğitimidir. Eğitim teknolojileri alanındaki yayınların fazla olmasında incelenen dergilerden birinin (TOJET) doğrudan eğitim teknolojileri ile ilgili yayınları içermesinin etkili olduğu söylenebilir. Öte yandan, ilköğretim ve ortaöğretimde matematik ve fen bilimlerine ait derslerin olması, bu iki alana dair çalışmalar yapan araştırmacılar için geniş bir örneklem sahası sunmaktadır. Bu durum, matematik ve fen bilimleri eğitimi çalışmalarının sayısının fazla olmasında bir etken olabilir. Sozbilir ve Kutu (2008)'nun çalışmalarında fen bilimleri eğitimi çalışmalarının genellikle yükseliş göstermesi de bu çalışmada elde edilen bulguları destekler niteliktedir. Ancak okul öncesi, sınıf öğretmenliği ve Türkçe eğitimi bölümlerinde ana dil derslerinin ortak olmasına, eğitim öğretim alanının daha geniş yaş grupları arasında dağılmasına rağmen bu alanlardaki yayın sayılarının matematik ve fen bilimleri eğitimi kadar yüksek çıkmaması da dikkat çekici bir noktadır. PDR alanındaki çalışmaların sayısının fazla olmasını toplumsal sorunların bu alan tarafından değerlendiriliyor olmasına ve bu alandaki araştırmacıların araştırma yöntem ve tekniklerine hâkim olması gibi nedenlere bağlamak

Tablo 10.
Veri Tabanlarına Göre Araştırma Sorusu/Hipotez Sayısı Dağılımı

		Yok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	14
SSCI	f	1	448	215	120	94	38	21	7	8	6	2	4	0
	%	0.1	46.5	22.3	12.4	9.8	3.9	2.2	0.7	0.8	0.6	0.2	0.4	0
ULAKBİM	f	1	566	126	117	60	25	17	5	3	1	0	0	1
	%	0.1	61.4	13.7	12.7	6.5	2.7	1.8	0.5	0.3	0.1	0	0	0.1
Toplam	f	2	1014	341	237	154	63	38	12	11	7	2	4	1
	%	0.1	53.8	18.1	12.6	8.2	3.3	2.0	0.6	0.6	0.4	0.1	0.2	0.1

mümkündür. Karadağ (2009) tarafından yapılan çalışmada da en fazla çalışmanın eğitim bilimleri alanında yapıldığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte Arık ve Türkmen (2009) tarafından yürütülen çalışmada da en fazla çalışılan konu alanlarının fen bilimleri eğitimi ve PDR olduğu ortaya çıkarılmıştır.

İncelenen makalelerde veri toplama aracı olarak en çok anket ve ilgi/ tutum/ kişilik/ yetenek testlerinin kullanıldığı, gözlem ve alternatif araçların ise çok fazla kullanılmadığı tespit edilmiştir. Ülkemizdeki çalışmalarda anketin daha fazla kullanıldığını ortaya koyan bu sonuç, anketin ucuz, kolay ve hızlı bir veri toplama aracı olması (Baş, 2005) ile ilişkili olabilir. Gözlemin az kullanılmasında onun çok zaman alan bir veri toplama aracı olması ve alternatif araçların az kullanılmasında ise amaca uygun olarak tasarlanmasının uzun uğraş ve dikkat gerektirmesi gibi nedenler gösterilebilir. Şimşek vd.(2008)'nin çalışmasında ise en çok tercih edilen veri toplama aracının başarı testi olduğu ortaya konmuştur. Şimşek vd.(2008)'nin çalışmasında nicel araştırmaların sayısının yüksek bulunmasıyla başarı testinin oranın yüksek bulunması arasında bir ilişki bulunmaktadır.

Makalelerde çoğunlukla betimsel analiz yöntemlerinden f/ % tabloları ile merkezi eğilim ölçülerinin (aritmetik ortalama, mod, medyan, standart sapma) ve kestirimsel analiz yöntemlerinin (t- testi ve ANOVA/ANCOVA) kullanıldığı; ayrıca, veri analizi yöntemi sayısı olarak çoğunlukla tek bir yöntemin kullanıldığı görülmüştür. Tek veri analiz yönteminin tercih edilmesinin sebebi olarak daha az zaman alması gösterilebilir. Şimşek ve arkadaşları (2008)'nin çalışmasında da veri analizi yöntemi olarak en fazla betimsel tekniklerin (%, f, ss vs.) kullanıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla iki çalışmanın bulgularının birbiriyle paralel olduğu görülmektedir. Arık ve Türkmen (2009) ile Yalçın, Bilican, Kezer ve Yalçın'ın (2009) çalışmaları bu bulguyu destekler niteliktedir.

İncelenen makalelerde örneklem grubu olarak daha çok eğitim fakültesi öğrencilerinin ve öğretmenlerin tercih edildiği görülmektedir. Bu bulguda araştırmacıların araştırma problemlerini çoğunlukla bu gruplara yönelik olarak hazırlamaları ve bu gruplara ulaşmanın öteki örneklem gruplarına ulaşmaya göre daha kolay olabileceği gibi nedenler etkili olabilir. İncelenen çalışmalarda daha çok 31- 100 ile 101- 300 kişi arasında değişen örneklem büyüklüğü seçilmiştir. Bu bulgular, her iki veri tabanında da sayısı daha az olan grupların, sayısı fazla olan gruplara göre daha çok tercih edildiğini göstermektedir. Bunun nedenleri arasında az sayıda gruplardan elde edilecek verilerin daha kısa zamanda toplanması ve işlenmesi gösterilebilir. Öte yandan makalelerde örnekleme tekniği olarak daha çok kolay ulaşılabilir örnekleme tercih edilmiştir. Şimşek ve arkadaşları (2008) ile Arık ve Türkmen (2009)'in çalışmaları da bu bulguyla paralel sonuçlara sahiptir. Makaleler veri tabanlarına göre incelendiğinde SSCI veri tabanında amaca uygun örneklem tekniğinin kullanıldığı yayınların oranının en fazla olduğu görülmektedir. Bunu rastgele örneklem tekniği izlemektedir. ULAKBİM' de ise en fazla kullanılan örneklem tekniği oranı kolay ulaşılabilir örneklem tekniğine aittir. Bu bulguya göre her iki veri tabanında daha farklı örneklem teknikleri fazla kullanılmıştır. SSCI veri tabanında taranan araştırmalarda rastgele ve amaca uygun örnekleme tekniklerinin daha sık tercih edilmesinde uluslararası standartların geçerli olması ve kullanılan örnekleme tekniğinin yayınların niteliğine etki etmesi gibi nedenler etkili olmuş olabilir

SSCI ve ULAKBİM veri tabanlarına göre, taranan makalelerde 1 tane araştırma sorusu/ hipotez sayısı kullanılan araştırmaların oranı diğerlerine göre daha yüksektir. Bu bulguya göre çalışmalarda 1 tane araştırma sorusu/ hipotez sayısının tercih edilme sebebi olarak konuya daha kolay odaklanılması ve konunun çerçevesinin belirlenmesinde araştırmacıya imkân sağlaması gösterilebilir. Bununla birlikte eğitim araştırmalarının ülkemizde henüz gelişmekte olmasından dolayı araştırmaların daha çok temel sorunlarla ilgilenmeleri ve kompleks konulara girme eğilimlerinin az oluşu da sebep olabilir.

Eğitim araştırmalarındaki güncel eğilimlerin ortaya çıkarılmasında, hangi konular üzerinde daha çok çalışıldığının, ne tür yeni araştırmalara gereksinim duyulduğunun, çoğunlukla hangi araştırma yöntemi ve veri analiz yönteminin kullanıldığının belirlenmesinde bu araştırmanın sonuçlarının eğitim araştırmacılarına yol gösterici olacağına inanılmaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda, araştırmacıların önerileri şunlardır:

1. Araştırma yapılan dergilerin 2005 yılından önceki sayıları taranarak sürece daha geniş bir perspektiften bakılabilir.
2. Uluslararası eğitim dergilerindeki yayınlar incelenerek eğitim araştırmalarının daha genel bir eğilimi araştırılabilir.
3. Eğitim araştırmalarında nicel araştırmalar yanında farklı araştırma desenlerine de ağırlık verilebilir.
4. PDR, matematik eğitimi ve fen eğitimi konu alanları yanında diğer (Türkçe eğitimi, çevre

eğitimi, tarih ve coğrafya eğitimi vs.) alanlarda da yayınların sayısı ve çeşitliliği artırılabilir.

5. Yapılacak olan çalışmalarda toplanacak veriler daha geniş örneklem gruplarından elde edilebilir. Özellikle rastgele örnekleme tekniğiyle seçilen araştırma gruplarından daha çok yararlanılabilir.
6. Yapılacak olan çalışmalarda sadece durum tespitine yönelik olan betimsel çalışmaların yanında karşılaştırma, değerlendirme ve analiz etmeye imkân sağlayacak araştırma yöntemleri de kullanılabilir.
7. Yapılacak olan çalışmaların yöntemleriyle bağlantılı olarak veri analizi yöntemleri de çeşitlendirilebilir.
8. Yapılacak olan çalışmaların konu ekseni daha fazla sayıda araştırma sorusu/ hipotez sayısıyla genişletilebilir.

Educational Sciences: Theory & Practice - 12(1) • Winter • 455-459
©2012 Educational Consultancy and Research Center
www.edam.com.tr/estp

Trends in Educational Research in Turkey: A Content Analysis*

Yüksel GÖKTAŞ[a] Atatürk University
Funda HASANÇEBİ Atatürk University
Behice VARIŞOĞLU Atatürk University
Ahmet AKÇAY Ağrı İ. Çeçen University
Naci BAYRAK Atatürk University
Mukadder BARAN Hakkari University
Mustafa SÖZBİLİR Atatürk University

Abstract

This study focused on educational research papers published from 2005-2009 in journals listed in SSCI and the ULAKBIM database in Turkey. Study types, research methods, investigated specific topics, used data collection tools, employed data analysis methods, and utilized types of samples and sampling methods were analyzed. A total of 2115 papers published in 19 Turkish educational research journals (5 of them listed in SSCI and 14 listed in ULAKBIM) were subjected to content analysis by using the 'Educational Research Papers Classification Form (ERPCF)'. The results showed that most of the studies belonged to the disciplines of instructional technology, science education, guidance and counselling, and mathematics education. Regarding the research methods, it was found out that quantitative studies predominated within educational research. Turkish educational researchers commonly used quantitative data collection tools and descriptive analysis methods. The most frequently studied samples participants were undergraduate students and teachers. The comparative results for the papers published in the journals listed in SSCI and ULAKBIM showed that there was no significant difference in terms of either the research methods employed or the data analysis methods used between the two indices.

Key Words

Educational Researchs, Educational Research Trend, Research Trend, Content Analysis.

There has been a proliferation of educational research papers published recently. Educational research plays a major role in influencing and informing educational practice. Some of these published studies have been the basis of educational reform, while others were conducted following reforms. In general, educational researchers utilize previous research to develop their conceptual and theoretical frameworks, and to provide qualitative (e.g., content analyses) and quantitative (e.g., meta-analyses) reviews of the literature, from which key findings are summarized (Karadağ, 2009). Mortimore (2000) suggested four tasks to undertake in educational research. These are to observe and record systematically, to analyze and draw out implications, to publish findings, and crucially, to attempt to improve educational processes and outcomes. Critiquing the quality of published research also helps other researchers and readers to make use of educational findings, and it tends to improve the quality of papers which are published (Karadağ, 2009).

Many research studies are done in areas independent from each other. The recent increase in the number of research papers has led to new problems to overcome. For instance, when the number of pa-

* This study was prepared in the 'Research Methods in Instructional Technology' and 'Academic Writing in Instructional Technology' graduate courses of Assoc. Prof. Dr. Yuksel Goktas and the first draft of it was presented at the 2010 National Science and Mathematics Education Symposium.

a Yuksel GOKTAS, Ph.D., is currently an Associate Professor at the Department of Computer Education and Instructional Technology. His research interests include Web 2.0, technology integration and usage, instructional design, problem-based learning, and research methods. Correspondence: Assoc. Prof. Dr. Yuksel Goktas, Ataturk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, Department of Computer Education & Instructional Technology, 25240 Erzurum/Turkey. E-mail: yukselgoktas@atauni.edu.tr Phone: +90 242 231 4047.

pers increases, it becomes difficult for researchers, particularly newcomers to a field, to access all the papers in a particular area of study. Even if they can access the papers, they may experience difficulties when attempting to read and comprehend so many of them. Falkingham and Reeves (1998) suggested using content analysis to summarize large amounts of published studies in particular subject fields, in order to help readers digest the material more easily. Several content analyses (Greene, 1998; Jenkins, 1997; Liao, 2007) were subsequently performed to highlight the trends in particular disciplines. For instance, Jenkins analyzed 4918 papers in school psychology, published in five different journals between 1964-1995 to illuminate potential, future research topics in that field.

Turkish researchers have also started to perform content analyses and meta-analysis studies (Arık & Türkmen, 2009; Çalık, Ünal, Coştu, & Karataş, 2008; Gülbahar & Alper, 2009; Sozbilir, Kutu, & Yaşar, (in press); Şimşek et al., 2008, 2009; Yıldız, 2004) to summarize the greatly increased amount of educational research papers published in the last ten years. Arık and Türkmen (2009) investigated papers published in educational journals in Turkey and also those listed in SSCI (*Social Science and Citation Index*). Their results show that majority of those papers involved Educational Technology, and that descriptive studies were common. Another content analysis study was performed by Yalçın, Bilican, Kezer, and Yalçın (2009). This study focused on papers published in the *Hacettepe University Journal of Education*, which has recently been included in SSCI. Their results confirmed the previous study by demonstrating that quantitative studies were the most common type. Some content analyses were focused on particular subdisciplines of educational sciences in Turkey. Karasu (2009) specifically investigated single subject studies in Special Education and found that studies which used parametric statistical techniques produced more applicable findings. Erdoğmuş and Çağıltay (2009) investigated 248 Master's and doctoral dissertations in Educational Technology. They reached the conclusion that research studies in this area have been limited in scope, and have mostly been produced by only a few universities. In addition, they also found that these studies display several methodological weaknesses. Uzunboylu and Özçınar (2009) studied 1309 research papers published during 1990-2008 in the field of computer supported language instruction. Their results indicate an apparent increase in publications, starting from 1997 and reaching a peak in 2005. In a comparative study to compare the effectiveness of face-to-face instruction with internet-based distance education, Şahin (2005) investigated experimental studies carried out from 1994-2004. Tsai and Wen (2005) conducted a content analysis of 802 papers published in *International Journal of Science Education*, *Science Education*, and *Journal of Research in Science Teaching* from 1998-2002. They focused on authors' nationality, research designs, and titles. Following this study, Lee, Wu, and Tsai (2009) conducted a similar study on 869 papers published from 2003-2007 in Science Education journals indexed in SSCI. Lee et al. (2009) described their findings and also compared these with the results of Tsai and Wen (2005). They found that there was an increase in the number of papers published in non-English speaking countries, and also that most of the studies focused on learning. Sozbilir and Kutu (2008) conducted a similar review in Turkey, in which studies were subjected to a content analysis to identify issues and research trends in science education in Turkey. They analyzed research methods used, topics that frequently appeared in titles, and data analysis strategies employed in 413 papers published in 28 national journals. İncekara (2009) investigated 56 papers published in *Journal of Marmara Geography* from 1996-2008 and 24 papers in *East Geography Journal* from 1995-2008, in the field of Geography Education. İncekara's purpose was to identify the trends in Turkey and to compare these with international studies. A similar study of Mathematics Education papers was performed by Ulutaş and Ubuz (2008). They investigated papers published in *Eurasia Educational Research Journal*, *Hacettepe University Journal of Education*, *Elementary Education Online*, and *Education and Science*. Another study in Mathematics Education was conducted by Kayhan and Koca (2004), on research papers published from 2000-2002.

Content analysis studies which are supported by statistical findings help to effectively summarize the results of large numbers of research papers, which in turn facilitates reliable and valid generalizations in a research area (Sağlam & Yüksel, 2007). A content analysis of the educational research studies published in Turkish journals that are indexed by SSCI and the ULAKBIM database is still needed to fill a gap in this area in Turkey. Therefore, this study focused on educational research papers published from 2005-2009 in journals listed in SSCI and the ULAKBIM database in Turkey. Study types, research methods, specific topics investigated, data collection tools used, data analysis methods em-

ployed, and types of samples and sampling methods used were analyzed. This study was particularly designed to answer following research questions.

1. What are the trends in educational research papers published in the Turkish educational journals listed in the SSCI and ULAKBIM indexes from 2005-2009 in terms of types and methods of papers? How have the investigated parameters changed, according to these indexes?
2. Which topics are frequently studied in these research papers?
3. What data collection tools are frequently used? How have the investigated parameters changed, according to these indexes?
4. Which data analysis methods are frequently applied? How have the investigated parameters changed, according to these indexes?
5. What are the types and level of samples, and sample sizes in these research papers? How have the investigated parameters changed, according to these indexes?
6. How have the numbers of research questions/ hypotheses changed in these research papers according to these indexes?

Method

Research Design

This is a content analysis study. Content analysis is commonly used in qualitative studies, and is described by Bauer (2003) as follows:

> While most classical content analyses culminate in numerical descriptions of some features of the text corpus, considerable thought is given to the 'kinds', 'qualities' and 'distinctions' in the text before any quantification takes place. In this way, content analysis bridges statistical formalism and the qualitative analysis of the materials. In the quantity/quality divide in social research, content analysis is a hybrid technique that can mediate in this unproductive dispute over virtues and methods (p.132).

In this study, content analysis indicates the systematic analysis of papers. This study provides a content analysis of the educational research papers published in Turkish journals listed in SSCI and the ULAKBIM database. This study will help to illuminate the trends and quality of recent educational research studies in Turkey.

Data Collection Tools

Each paper selected for analysis has been subjected to a content analysis by using the '*Educational Research Papers Classification Form* (ERPCF)'. ERPCF is a modified version of the "Paper Classification Form (PCF)," which was developed by Sozbilir et al. (in press). Expert help has been sought to establish the validity and reliability of the ERPCF.

The form is composed of eight components. These are descriptions of the papers, types of paper, discipline to which the paper belongs, the research method employed (quantitative, qualitative, mixed, or review), data collection tools, sampling (sampling, sampling procedure, number of samples), data analysis methods (quantitative or qualitative), and a final section that includes additional information about the papers.

Data Analysis

Following content analysis, all of the data were recorded in a database. Recorded data were transferred to SPSS 16.0 and the results were analysed. The results are presented in a descriptive manner as frequencies, percentage tables, and charts.

Content Analysis Procedure

During the content analysis process, two supervisors and five doctoral students worked together. In order to achieve a reliable classification of the papers, initially the authors worked together. Sets of the selected papers were classified. Disagreements were discussed and resolved, and then the rest of the papers were classified by collaborative work between the authors. Again, any disagreements were resolved with leadership by the two supervisors. The researchers followed the following steps:

a) Re-design the data collection tool according to the educational research papers.
b) Identify the journals to cover
c) Identify and select the educational research papers to include in the content analysis
d) Conduct the content analysis according to the form
e) Review the data from the analyzed content to control for transmission errors
f) Organize the data collected and write the results

Conclusion and Discussion

A total of 2115 papers published in 19 Turkish educational research journals (five of them listed in SSCI and 14 listed in ULAKBIM) were subjected to content analysis. The results showed that most of the studies belonged to the disciplines of instructional technology, science education, guidance and counselling, and mathematics education. It was also evident that research studies on philosophy education, religion education, and health education were rarely represented by published works in these Turkish resource indices. The reason for the predominance of science and mathematics education research papers would be the fact that science and mathematics were both taught at all levels of schooling, and therefore the sampling was quite wide. Educational research papers on guidance and counselling were also common, as this discipline focuses broadly on both individual and social problems, and also on research methods. This field is well established and has interested educational researchers for a long time.

Regarding the research methods, it was found out that quantitative studies predominated within educational research in Turkey. When the quantitative studies were investigated in detail, it was evident that the majority employed non-experimental research designs, though some utilized descriptive, survey, and quasi-experimental research methods. This result indicated that Turkish educational researchers mainly focused on the identification of issues and problems within educational topics, rather than focusing on developing solutions for them.

Turkish educational researchers commonly used quantitative data collection tools, such as questionnaires, and attitude/personality/ability/aptitude tests. Alternative data collection tools, interviews, and observations were rarely used in the surveyed studies. Questionnaires and tests were preferred, as they are easy to use and widely available tools (Baş, 2005). This finding is also consistent with the finding that quantitative studies were the most commonly used research method.

Regarding data analysis methods used, our findings showed that Turkish educational researchers mainly rely on a single data analysis method. Among the types frequently used were descriptive analysis, and presentation methods such as charts, frequencies, and percentage tables, together with central tendency measures such as mean, median, mode, and standard deviation. Inferential statistical analysis methods such as t-test, and variance analysis were often used. The common tendency to rely on only a single data analysis method indicates a deficiency and a lack of experience in research methods in educational studies.

The most frequently studied samples subjects were undergraduate students and teachers. This result showed that Turkish educational researchers mostly directed their research toward the tertiary (undergraduate) level, as this provides an easy to reach sample population and convenient sampling procedures.

The comparative results for the papers published in the journals listed in SSCI and ULAKBIM showed that there was no difference in terms of either the research methods employed or the data analysis methods used between the two indices. Quantitative papers using descriptive data analysis procedures were extensively published in each. This result reinforces the earlier observation that Turkish educational researchers frequently focus on the identification of issues and problems within educational topics, rather than focusing on developing solutions for them. This indicates a large limitation in recent educational research within Turkey.

This study focused on trends in recent Turkish educational research to help current and future researchers to identify the most widely studied areas and issues, and to note the gaps to be filled. Turkish educational researchers evidently have not acquired enough experience in the practice of different research methods, which might be useful for studying and overcoming many current educational research problems. In light of the above findings, the following suggestions are offered.

1. This study could be extended by examining papers published before 2005 in order to obtain a wider perspective.
2. This study could be extended to include papers published in international research journals to make more valid comparisons.
3. Turkish educational researchers need to go beyond the trend to rely mainly on quantitative research methods.
4. Educational research studies should be extended beyond science and mathematics education, and guidance and counselling to include areas such as Turkish education, environmental education, history and geography education, religion and ethics education.
5. The sample populations of research studies should be further diversified and enlarged to produce more valid and reliable results, and also to assert a greater impact on policy developers. Rather than using a convenience sampling pro-

cedure (i.e., a small population or limited range of subjects), researchers need to employ random sampling using larger samples that cover wider regional areas and more diverse subject populations. This will help to identify problems in a wider context.

6. Together with descriptive studies, there is also a need for more comparative, evaluation, qualitative and mixed methods studies. Mixed methods studies are particularly important, as they combine quantitative and qualitative studies to produce solutions for identified educational problems and issues.

7. In addition to enriching the research methods, data analysis and presentation methods need to be improved. Multiple data analysis methods need to be integrated into the studies.

8. Finally, educational research must be focused on important research problems, rather than only on the identification of various, less critical issues in education.

References/Kaynakça

Arık, R. S. & Türkmen, M. (2009). *Eğitim bilimleri alanında yayımlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi.* Retrieved December 2009, http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/488.pdf.

Baş, T. (2005). *Anket nasıl hazırlanır, uygulanır, değerlendirilir.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Bauer, M. W. (2003). Classical content analysis: A review. In M. W. Bauer & G. Gaskell (Eds). *Qualitative researching with text, image and sound* (131-151). London: Sage Publication.

Çalık, M., Ünal, S., Coştu, B., & Karataş, F. Ö. (2008). Trends in Turkish science education. *Essays in Education*, [Special edition] 23- 45.

Erdoğmuş, F. & Çağıltay, K. (2009, February). *Türkiye'de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler.* Akademik Bilişim Konferansı'nda sunulmuştur, Harran Üniversitesi, Ş.Urfa, Türkiye.

Falkingham, L. T. & Reeves, R. (1998). Context analysis- a technique for analysing research in a field, applied to literature on the management of R and D at the section level. *Scientometrics, 42*(2), 97-120.

Greene, J. P. (1998). *A meta-analysis of the effectiveness of bilingual education.* Retrieved January 13, http://www.languagepolicy.net/archives/greene.htm

Gülbahar, Y. & Alper, A. (2009). Trends and issues in educational technologies: A review of recent research in TOJET. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET, 8*(2), Article 12.

İncekara, S. (2009). Uluslararsı alanda coğrafya eğitimi arastırmaları ve Türkiye'den örnekler: Mevcut durum ve gelecek yönler. *Doğu Coğrafya Dergisi, 21*, 123-136.

Jenkins, R. A. (1997). *Thirty- two Years of History: Analysis of Five School Psychology Journals From 1964 to 1995 for Content Trends and Author Gender, Affiliation, and Frequency of Publications.* Unpublished Doctorate thesis, Kent State University.

Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapımış doktora tezlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10*(3), 75-87.

Karasu, N. (2009). Özel eğitimde delile dayalı yöntemlerin belirlenmesi: Tek denekli çalışma analizleri ve karşılaştırmaları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7*(1), 143-163.

Kayhan, M. & Koca, S. (2004). Matematik eğitiminde araştırma konuları: 2000-2002. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 26, 72-81.

Lee, M.H., Wu, Y.T. & Tsai, C. C. (2009). Research trends in science education from 2003 to 2007: A content analysis of publications in selected journals. *International Journal of Science Education, 31*(15), 1999-2020.

Liao, Y. C. (2007). Effects of computer-assisted instruction on students' achievement in Taiwan: A meta-analysis. *Computers & Education*, 48, 216–233.

Mortimore, P. (2000). Does eucational research matter? *British Educational Research Journal, 26* (1),5-24.

Sağlam, S. & Yüksel, İ. (2007). Program değerlendirmede meta-analiz ve meta-değerlendirme yöntemleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18*, 175-188.

Sozbilir, M. & Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education* [Special issue], 1-22.

Sozbilir, M., Kutu, H., & Yaşar, M. D. (Baskıda). Science education research in Turkey: A content analysis of selected features of papers published. In J. Dillon & D. Jorde (Eds). *The World of Science Education: Handbook of Research in Europe* (pp.xx-xx). Rotterdam: Sense Publishers.

Şahin, M. C. (2005). İnternet tabanlı uzaktan eğitimin etkililiği: Bir meta-analiz çalışması. *Akademik Bilişim 2005*, 02-04 Şubat, Gaziantep Üniversitesi.

Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Klıçer, K., Akbulut, Y. & Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında güncel eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 439-458.

Şimşek, A., Özdamar, N., Uysal, Ö., Kobak, K., Berk, C., Kılıçer, T., & Çiğdem, H. (2009). İkibinli yıllarda Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında gözlenen eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, 9*(2), 115-120.

Tsai, C. C. & Wen, M. L. (2005). Research and trends in science education from 1998 to 2002: A content analysis of publication in selected journals. *International Journal of Science Education, 27*(1), 3-14.

Ulutaş, F. & Ubuz, B. (2008). Matematik eğitiminde araştırmalar ve eğilimler: 2000 ile 2006 yılları arası. *İlköğretim Online, 7*(3), 614-626.

Uzunboylu, H. & Ozcinar, Z. (2009). Bilgisayar destekli dil öğrenme çalışmalarında araştırma ve yönelimler: Bir meta-analizi çalışmasının sonuçları. *Eurasion Journal of Educational Research, 34*,133-150.

Yalçın, N., Bilican, S., Kezer, F. & Yalçın, Ö. (2009). *Hacettepe üniversitesi eğitim fakültesi dergisinde yayımlanan makalelerin niteliği: İçerik analizi.* Retrieved December 6 2009, http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/488.pdf.

Yıldız, A. (2004). Türkiye'deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37*(1), 78-97.

Ek 1.

Araştırmada Taranan Dergiler ve Dergilerdeki Makale Sayıları (2005- 2009)

Dergi Adı	Derginin Türü	2005	2006	2007	2008	2009	Toplam
EĞİTİM ARAŞTIRMALARI-EURASIAN JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH	SSCI	53	72	27	41	47	240
EĞİTİM VE BİLİM-EDUCATION AND SCIENCE	SSCI	30	39	32	35	55	192
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKULTESİ DERGİSİ-HACETTEPE UNIVERSITY JOURNAL OF EDUCATION	SSCI	52	45	47	55	32	231
KURAM VE UYGULAMADA EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ (KUYEB)	SSCI	19	28	42	31	29	149
TURKISH ONLINE JOURNAL OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY (TOJET)	SSCI	48	28	27	23	27	153
AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	4	19	14	19	44	100
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	23	0	2	0	2	27
ANKARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	17	17	26	28	0	88
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	0	16	10	0	21	47
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	7	14	14	6	0	41
GAZİ ÜNİVERSİTESİ TİCARET VE TURİZM EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	3	2	1	5	0	11
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	12	16	12	0	15	55
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM DERGİSİ	ULAKBİM	38	43	51	37	53	222
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	1	9	0	0	5	15
MERSİN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	13	12	11	13	0	49
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	17	15	17	8	16	73
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ	ULAKBİM	15	21	20	28	16	100
ÇAĞDAŞ EĞİTİM DERGİSİ	ULAKBİM	35	40	44	42	42	203
TÜRK EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ	ULAKBİM	24	22	23	22	27	118
TOPLAM		410	458	420	393	439	2115